

Norm for dokumentasjon av bruk av kilder i oppgaver av ulik slag ved Vågsbygd videregående skole.

En oppgave skal inneholde ei **kildeliste** (kilderegister/litteraturliste/referanseliste) og **kildehenvisninger**.

Kildelista

Kildelista skal stå bakerst i oppgaven, og der oppgir du forfatternavn, utgivelsesår, boktittelen (i *kursiv*) og forlaget. I kildelista føres alle kilder brukt i oppgaven opp, selv om du har vist til dem ved hjelp av fotnoter eller i parenteser tidligere i oppgaven, slik:

Andersen, Per Thomas (2001), *Norsk litteraturhistorie*. Universitetsforlaget

Loe, Erlend (1996), *Naiv. Super*. Cappelen

Spangen, I. (2007), *Referansehåndboken*. Oslo: Spartacus.

Statistisk Sentralbyrå (2004), *Kildefordelt utslipp til luft*. <http://www.ssb.no/agassn/arkiv/tab-2006-05-11-03.html>. (Nedlastet 26. juni 2008)

Sølvberg, Erik (2008), *Politikk og menneskerettigheter*. Fagbokforlaget

Ukjent (2000), *Martin Luther King*. Høgskulen i Volda. http://it-student.hivolda.no/prosjekt/h00/Svarte_Rettigheter/martinlutherking.htm (Nedlastet 01.08.02).

Ukjent (17.11.2007), *Global warming*. Wikipedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/Global_warming (Nedlastet 23.11.2007)

Kildene ordnes alfabetisk etter forfatterens etternavn. (Det er en sorteringsfunksjon i Word som gjør dette enkelt.)

Kildehenvisninger

Kildehenvisninger skal stå i den løpende teksten.

Når du refererer til en kilde, kan du *enten* bruke parentes *eller* fotnote, men ikke begge deler i samme oppgave.

Kilder kan gjengis på tre ulike måter:

1. **Direkte sitat**
2. **Omskriving**
3. **Oppsummering**

1. Direkte sitat

Siterer du fra faglitteratur eller skjønnlitteratur, skal du vise til forfatter, utgivelsesår og sidetall i parentes like etter sitatet. Den fullstendige litteraturhenvisningen setter du i kildelista bakerst i besvarelsen din. Et sitat kan se slik ut:

«Mitt humør har vært vekslende de siste dagene. Jeg forsøker å danne meg et bilde av min situasjon, men bitene faller ikke helt på plass. Jeg vet ikke helt hvor jeg er. Mye er forandret i løpet av de siste ukene.» (Loe 1996, side 34)

I kildelista bakerst må det da stå oppført: Loe, Erlend (1996), *Naiv. Super.* Cappelen

Lange sitat (mer enn tre linjer) kan du markere med kursiv og skille ut fra resten av teksten med innrykk og ekstra linjeskift over og under. Dersom du korter ned sitatet, markerer du stedet der du tok bort noe av teksten med hakeparenteser [...].

Eksempel:

FN kan ikke gi lover som er bindende for alle medlemmene. De aller fleste resolusjonene FN vedtar, er anbefalinger. Unntak er saker som berører interne forhold i organisasjonen, som vedtak av FNs budsjett, [...] FN har heller ikke noen verdensomspennende domstol. (Sølvberg 2008, s 225)

Hvis du bruker *footnote*, vil dette se slik ut (se footnote nederst på siden):

FN kan ikke gi lover som er bindende for alle medlemmene. De aller fleste resolusjonene FN vedtar, er anbefalinger. Unntak er saker som berører interne forhold i organisasjonen, som vedtak av FNs budsjett, [...] FN har heller ikke noen verdensomspennende domstol.¹

Det er en egen funksjon i Word (under Referanser) for fotnoter.

2. Omskriving

Omskriving er en gjengivelse av meningsinnholdet i et utsagn eller et kildeutsnitt formulert med dine egne ord. På denne måten får du bedre flyt i teksten. Det er viktig

¹ Sølvberg 2008, s 225

at du ordlegger deg slik at den opprinnelige betydningen ikke fordreies i din bearbeidelse.

Eksempel

Studenter ser ikke alltid viktigheten av å oppgi alle kilder et skriftlig arbeid bygger på. Alle kildene man bruker i et skriftlig arbeid må oppgis, skal man bli oppfattet som en seriøs faglitterær forfatter (Spangen, 2007, s. 9). Dette er like viktig når man skriver en semesteroppgave eller arbeider med en vitenskapelig avhandling.

Eksempel (ved bruk av Internett)

Tabellen i fig. 3 (Statistisk Sentralbyrå, 2004) viser forholdet mellom ulike utslippskilder.

3. Oppsummering

Oppsummering er et kort sammendrag av en kilde eller et kildeutsnitt som du former med dine egne ord. Teknikken nyttes når det er hensiktsmessig å gi en mer omfattende gjengivelse av innholdet i en spesiell fagtekst, eller når du for eksempel skal gjengi innholdet i en roman eller en film. Du må selv vurdere hva som er relevant for din oppgave og velge ut de deler av kildens innhold som du vil referere. Oppsummeringen skal bare inneholde hovedmomentene. Det er viktig at du er bevisst i valg av ord og formuleringer slik at du er lojal mot kilden du gjengir og ikke kommer i skade for å fordreie meningsinnholdet.

Eksempel

I sin bok gir *Spangen* (2007) den nødvendige kunnskapen om de mest sentrale aspekter ved referering og litteraturlisteskriving. Fra å først redegjøre for strukturen i en skriftlig oppgave og hva de forskjellige deler bør inneholde blir man videre kjent med de siterings- og henvisningsteknikker man bør beherske for at oppgaven får den kvaliteten som kjennetegner et akademisk håndverk. Spesielt grundig er delen om gjengivelse av originaltekst, og de ulike problemstillinger man ofte møter i skriveprosessen. Forfatteren tar utgangspunkt i Harvard-systemet i sin redegjørelse av de forskjellige måter man henviser til verk av ulik karakter. Avslutningsvis går Spangen nærmere inn på oppstilling av litteraturlister hvor hun bruker sitt eget kildegrunnlag som eksempler.

Elektroniske kilder

Slik skal en referanse til en elektronisk kilde se ut:

[Forfatternavn] [Utgivelsesår (el. sist oppdatert)] [Tittel]. [Forlag eller annen utgiver.]

[Nettadresse: <Hel URL....>.] [(Dato for nedlasting:)].

Eksempel:

Ukjent (17.11.2007), *Global warming*. Wikipedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/Global_warming (Dato for nedlasting: 23.11.2007)

Gode råd:

Registrer kilden mens du jobber. Når du kopierer noe fra et nettsted bør du kopiere adressen i nettleserens adresselinje og lime den inn sammen med det du har kopiert.

Dette er et skjema som kan være til god hjelp når det gjelder å registrere kilder:

Kilde	Eksempel:
Forfatter :	Ukjent
Utgivelsesår (el. sist oppdatert)	17.11.2007 (Se nederst på nettsiden. I bøker: bak på første side, se etter ©)
Tittel :	Global warming
Forlag eller annen utgiver:	Wikipedia
Nettadresse :	http://en.wikipedia.org/wiki/Global_warming
Dato for nedlasting :	23.11.2007

I kildelista ville opplysningene i tabellen over se slik ut:

Ukjent (17.11.2007), *Global warming*. Wikipedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/Global_warming (Nedlastet 23.11.2007)

Det er ikke alltid nødvendig å vise til kilder. Noen opplysninger er allment kjent, noe alle vet, og de behøver du ikke å dokumentere. Du trenger for eksempel ikke oppgi kilde hvis du skriver at Tyskland angrep Norge 9.4.1940. Dersom du skriver om Erlend Loe og skal si at han fikk sitt litterære gjennombrudd med romanen *Naiv*.

Super., så behøver du ikke oppgi hvor du leste det. Heller ikke behøver du oppgi kilden som forteller at romanen ble utgitt i 1996 og at forfatteren er født i 1969. Derimot skal du vise til kildene når du henter informasjonen din direkte fra noe andre har skrevet. Hvis du bruker uttalelser andre har kommet med om romanen *Naiv.Super.*, må du oppgi kilden.

Husk!:

Dersom du bruker kilder uten å oppgi dem, kan teksten din i verste fall bli stemplet som plagiat. I en eksamenssituasjon er dette svært alvorlig.